

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 30. listopada 1877.

List 48.

Dušam v vicah za vezilo o njih godu, pa tudi druge krati.

(Konec.)

III.

V ravno tem zvezku (10.) „Glasov sv. Benedikta“ najdemo popisano tudi še naslednjo dogodbo:

O. Lakordêr (Lacordaire) pripovedoval je o pričetku svojih „obravnav (konferencij) o neumerjočnosti duše“, katere je imel do gojencev naslednjo dogodbo. Ime in zasluge visokoslavljeneega govornika so zadostni pôrok za resnico povedanega.

Neki poljski knez, katerega ime o. Lacordaire ni rad razglašal, pač pa o njem to povedal, da je bil neveren materijalist, sestavil in spisal je bil ravno knjigo zoper neumerjočnost duše, in nameraval jo je dati zdaj v natis. Ko se nekega dne sprehaja po vertu, pride vsa objokana žena, in se mu verže k nogam. Naj globokejših serčnih bolečin presunjena ga tako-le nagovori: „Moj dobri knez! Ravnokar mi je mož umerl, in v tem trenutku je njegova duša že morebiti v vicah; on terpi in jaz sem tako revna, da še malega potrebnega zneska nimam, da bi zanj eno sv. mašo dala opraviti. Vaša dobrota naj mi prihití toraj na pomoč v dušni blagor mojega rajnega moža...“

Akoravno je plemenitnik menil prepričan biti o lahkovernosti te ženske, vendar ni imel toliko poguma, da bi jo bil prazno odpravil. Imel je pri sebi cekin, ki ga ji dá! Žena se je štela vsled tega obilnega milodara presrečna, in naravnost hiti proti cerkvi prosit gosp. dušnega pastirja, naj bi opravili sv. mašo za dušni pokoj njenega moža.

Na večer tretjega dneva po tej dogodbi knez v svoji skrivni pisarni ravno še neke malenkosti svojega rokopisa zoper dušno neumerjočnost pregleduje in popravlja, kar zasliši hipoma poleg sebe lahko šumenje. Ozre se proti oni strani, in glej! dva koraka od njega stoji možak, opravljen kot kmetje ondotne okolice. Ostermel in raztogoten zarad tolike prederznosti hoče knez vstati in govoriti, pa nepoznanec mu v tem trenutku zgine spred oči. Knez jaderno zakliče strežnike. „Zakaj“, pravi jim resno, „pustite ljudém k meni brez napovedi?“

„Katere ljudi? odgovorijo mu strežniki.

„Nu, onega človeka, kmeta, ki je ravnokar zapustil mojo pisarno.“

„Gospod knez!“ odgovorijo vsi strežniki, „mi nismo nikomur dovolili k vam iti, in tudi noben ptujec ni bil zdaj v hiši.“

V terduih mislih, da se kdo z njim šáli in norčuje, molčal je knez. Drugi dan že ni več mislil na to; pa

glej! o ravno tisti uri in na ravno tistem kraji prikazal se mu je v novicé neznanec prejšnega večera, ki je pa zopet le molčal. Zdajci se knez silno stogoti, vstane in hoče zgrabiti prederznega silnika; ali hipoma ta zopet zgine! — Natančno se je zdaj pregledovalo in opráševalo po vsem gradu, pa nihče si ni vedil tolmačiti te prečudne dogodbe. Knez je pričakoval zdaj, kaj bo še tretji dan, toda z neko previdnostjo, pa tudi s trdnim sklepom, da hoče prederznega obiskovalca odpraviti za vselej.

Tretji dan se prikazen v resnici zopet ponovi, toda preden je knez zamogel spregovoriti besedo, ga že neznanec sam tako-le ogovori: „Knez! zahvaljujem se ti! Jaz sem namreč mož taiste revne žene, ki te je pred malo dnevi prosila milošnje, da bi najela sv. mašo za mir moje duše. Ta milodar je bil Bogu prijeten; On sam, On mi je dovolil priti k tebi, da se ti zahvalm, pa da te tudi prepričam, da je še drugo posmertno življenje, in da je duša človeška neumerjoča! Spoznaj veliko milost, ki ti je s tem skazana, in obrni si jo v prid!“

Osupnjenost kneza je bila neizmerna. Potert in derhteč groze je pohitil sklicati svoje ljudi in vse posle, in ves oblit s solzami jim je pripovedoval, kar se je ravnokar zgodilo. Neposrednje potem skliče tudi veljavne in imenitne može vse dežele skupaj naznanit tudi tem svoj dogodek. Kar pa je le-té in njegove ljudi še naj bolj prepričalo o resnici njegovih beséd, bilo je to, da je v pričo vsih nazočih svoj rokopis, ki ga je spisal zoper neumerjočnost duše, vergel v ogenj, se popolnoma spreobernal, ter od tistihdob postal in ostal resničen in pravoveren kristjan. —

* * *

Upamo za trdno, da bo popis teh treh mičnih dogodb vnel pri blagoserenih bralcih „Danice“, in z njimi vred tudi še pri mnogih družih zmed našega naroda še veliko večje sočutje z vbogimi dušami v vicah, kakor so ga do zdaj imeli, in da bodo s tem obilno pomnoženi pogostni zdihi: „Daj jim, Gospod, večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti! Amen!“

J. Al. Laicus.

Cerkev in vednost. *)

Zopet smo v tihem zavetji, kjer naj se pripravljamo na svoj prihodnji stan, naj lepši in naj sveteji

*) Iz navadnih prostovoljnih izdelkov in čitanj ljubljanskih gg. bogoslovcev. Vr.

stan na zemlji; pripravljamo se poleg besed ki so nad velikimi vrati pri vходу: „Virtuti et Musis“. Čednosti in vednosti! Ne samo čednosti, tudi vednosti! In vendar, rekel bi kdo, je ta hiša naprava katoliška; kako pač bi zašla vednost v tako napravo, kaj naj bi imela tu opraviti? Vsaj po mislih naših modernih omikancev ni večjega nasprotja, kakor je ravno cerkev in vednost. Pač da, njihova brezbožna vednost in katoliška vera, one ste si nasprotni; a prava vednost, ona našla je vedno varhinjo, brambo v cerkvi, našla pri nji obilno podporo in ljubav.

Dolga so leta, ktera smo doprinesli po šolah; priljubila se nam je vednost, ona visoka pridobitev človeškega duha, ona lastnija, ki ga povzdiguje tako zelo. In zdaj po dolzih letih množega truda stopil naj bi v vstav, nasproten vednosti, nasproten umu, viru vednosti. To je že morda koga ostrašilo, da se je raje podal v vabljeni svet iskat si vednosti, se vé, ne vedoč, da mnogokrat išče le njene sence, le navidezne, napčne vednosti. A nas, ki smo zbrani tu, nas te misli niso ostrašile, tem manj, ker smo prepričani, da ni resnica, kar očitajo katoliški cerkvi; vemo, da ona marveč še vedno goji pravo vednost, da ona oplemenituje, povzdiguje vednost. In ne bomo se kesali; kajti od leta do leta spoznavali bodemo natančneje globokost, važnost vede, ktera se nam podaje tu; spoznavali vedno natančneje, kako lažnjiv in hudoben je izrek, ki pravi, da vera zatira um; spoznali bomo namen te laži, da naj bi se katoliški cerkvi iztergal eden naj dražjih biserov, ki jo tako obilo kinčajo.

Preobširno bilo bi umoslovno dokazovati, kaj je vera, kaj vednost in s tega sklepati na njuno razméro; predaleč bi tudi segalo zgodovinsko dokazovati, koliko da je storila sveta cerkev za vednost; le kratko naj overžem oni predsodek novošegne nevere, ki terdi, da vera tirja od človeka požertvovanje uma in s tega sklepa, ker je um vir vednosti, da je vednost v katoliški cerkvi nemogoča. Skazal bodem toraj, da cerkev, učiteljica vere, ne zahteva niti od onih, ki še niso v njenem naročji, niti od svojih udov žertve uma; lahko se bo dalo iz tega sklepati, ktera je prav za prav veljava uma v cerkvi nasproti veljavi uma, kakoršno učé učenjaki naših časov; in tako spoznali bomo, koliko resnice da ima v sebi predsodek, opirajoč se na tako puhle, neveljavne dokaze.

Kaj zahteva cerkev od onih, ki še tavajo v temi zmote in krivovere?

Bil je tam v daljni Arabiji vstal Mohamed in jel učiti svojo vero, divji fanatični islam; ukazal je, naj se spreobernejo vsa ljudstva k njegovi veri z mečem in silo. — Ne takó kerščanstvo; „pojdité po vsem svetu, in učite vse narode“, djal je njegov božji ustanovitelj. In cerkev, verna služabnica Gospodova, poslala je svoje duhovne med vsa ljudstva, da naj jih učijo in s podučevanjem pridobivajo za njen uk. Z ukom je vplivala na um in skušala ga pripraviti do prepričanja, da je resnica, kar ona učí. Se li prepričanje smé imenovati požertvovanje, zatajenje uma?

In ktera je pot, ktero si je zvolila v dosego svojega namena? Ona zidala je svojo vero na delovanje uma, hotela je, naj neverniki z rabo svojega uma pridejo do vere; se vé da, s tem nikakor ne tajimo, da je prvo in poglavitno pri sprejetji vere vedno le milost božja; a predno milost doseže svoj namen, mora sodelovati tudi človeški um. Kakošno da je to sodelovanje, kaže nam fundamentalna teologija posebno v svojih prvih oddelkih; ker bi bilo preobširno in je že večji del znano, razverstovati one umne resnice, ktere so podlaga čeznatorni veri, bodem le naznačil glavne misli. Vera zahteva, da verujmo kako resnico, ker je razodeta od

Boga. Perva resnica je toraj, da je Bog — in sicer Bog, kakoršnega nam kaže kerščanstvo; dalje, da se je Bog razodel; te resnice spoznati more človeški um sam po sebi. Zgodovinsk, toraj umen, je nadalje dokaz, kje in kako da se je Bog razodeval, kje nahajamo razodenje božje. Vse te dokaze in resnice postavlja sveta cerkev neverniku pred oči in zahteva od njega le, da naj jih preišče, premisli, se prepriča o njih; kaže mu razodenje božje v starem veku, prerokovanja in čudeže; kaže mu nazadnje, kako se je v času vélovečil Sin Božji, živel med ljudmi, jih podučeval, delal čudeže, nazadnje terpel, umerl, vstal iz lastne moči od mertvih in šel v nebesa; peljá pa potem skoz vse veke, kaže čudovito vstanovitev, razširjanje, ohranitev od Kristusa vstanovljene cerkve. To je ravnanje svete cerkve; kaj toraj želi ona družega od človeka, kakor ono, kar je tirjal že véliki apostelj, sveti Pavel: „rationabile obsequium“, da misli, in se po umu prepriča, da je resnica, kar učí sveta cerkev, in sicer resnica božja. Je li vse to požertvovanje, zatiranje uma? Sej vse se godí le po umu; cerkev se ne ustraši uma in vednosti; ona svoje dokaze očitno stavlja pred svet, ter se lahko prepriča vsakdo, da je njena oblast od Boga. To je bila in je še vedno njena pot; zato pravi enciklika svetega očeta: „Človeški um mora preiskovati resnico razodenja, da se v tako važni reči ne prevari in ne zmoti, da se prepriča za gotovo, da je Bog gov.ril in da mu mora tako skazovati umno pokorščino, kakor učí apostelj... Koliko, kako čudovitih in sijajnih dokazov ima na zbiru, po kterih se mora človeški um naj bolj gotovo prepričati, da je kerščanska vera od Boga, je prejela temelj, korenino vseh ukov od zgoraj doli, od Gospoda nebeškega, in da zato ni nič tako gotovega, nič tako varnega, nič tako terdnega, in da nič ne počiva na tako terdnih principih, kakor naša vera!“ To so besede naj veljavnejši oblasti svete cerkve; in kaj pač pomenjajo družega, kakor vedno le sklicevanje na um, na oni um, ki terdijo, da ga moramo darovati veri.

Um nevernega se je toraj prepričal, da je to, kar katoliška cerkev učí, božja resnica; če mu zdaj ne primanjkuje dobre volje, obrnil se bo s pomočjo božjo od svoje zmote in postal kristjan.

Kaj pa bo zdaj tirjala od njega cerkev? Da ji verjame, vse terdno verjame, kar ona učí. Morda je to žertev uma? Da, v nekem pomenu je to žertev uma, a v katerem, kmalo se bomo prepričali. So v katoliški veri resnice, kterih človeški um zapopasti ne more; sej tudi ni čudno, da omejeni človeški um ne more razumeti neomejenega, božjega. In to mora verjeti; je li to žertev uma? Um kristjanu kaže, da je resnica, ktere ne more zapopasti, razodeta od Boga; Bog pa je večna resnica, ki ne more ne goljufati, ne goljufan biti; če toraj resnico, od ktere je prepričan, da izvira od Boga, veruje, ni li popolno sledil svojemu umu; o pač, koliko bolj, kakor oni, ki bi vedel, da je resnica božja in vendar je ne bi hotel verjeti, ker njegov um ne dosega njene globočine!

Veljava ima že v navadnem življenji velik vpliv in ta vpliv je tim večí, čim bolj zanesljiva je resničnost veljave, čim bolj smo prepričani o nji, da vé resnico in da jo povedati more. Kako bila bi mogoča zgodovina, kako zemljepisje, kako skoro vse druge vednosti brez veljave, ko bi človek le verjel ono, kar skusi sam? In vendar ni mogoče zanesljiveje veljave, kakor je vsega vedni in neskončno resnični Bog. Bogu verjeti toraj nikakor ne more biti toliko, kakor žertvovati svoj um; če prav resnica, ktero je razodel, ni razumljiva naši pameti, ampak sega čez njene meje. A tudi pri teh resnicah je človeku le nemogoče popolno zapopadenje; vedno pa mu ostaja pravica in mogočnost, prepričati se

o pomenu in veljavi one resnice, razganjati dvome, ugovore in predsodke, napeljevati dokaze. Še večja je delavnost uma pri onih resnicah, katerih se tudi mnogo nahaja v naši veri, o resnicah, ki se dajo izpeljevati iz uma, ki so toraj popolno dosegljive človeškemu preiskovanju; zadnjič so tudi take resnice, ki se poglavito morajo zajemati iz uma, ker v svetem pismu ni natančnih dokazov za nje. To je delovanje uma pri posamnih resnicah: še večji, skoro edini vpliv pa ima pri sostavni obravnavi verskih resnic; le po umu mogoče je zvezati resnice v harmonično enoto, v vsestransko popolni sistem. In ravno v tem obhajal je um svoje zmage; če se ozremo na velikanske sostave sv. Tomaža Akvinskoga, sv. Bonaventura in drugih zastopnikov cerkvene véde, katerih sostavi se dvigujejo enaki zidavam onega časa visoko proti nébesu, v vseh malenkostih sostavni, v obrisih natančni, v izpeljavi popolni; če se pogreznemo v globokost njihovega mišljenja, v dokončnost njihove vseobsežne véde, spoznali bomo, kako krivičen je oni, ki more cerkvi očitati zatiranje uma, cerkvi, ki je spodredila takih sinov, jih navduševala k vstrajnemu delu, jih podpirala v vseh početjih in nazadnje jih celo prištela med trume zveličanib. Le hudobna laž in škodoljubno obrekovanje more terditi tako očitno neresničnost; pa sej smo že navajeni, da se naši sovražniki poslužujejo naj ostudnejih srestev, pozabljajo naj bolj spričane dogodke, tajé naj očitneje resnice samo zato, da bi podkopali cerkev in jo razdijali, ko bi bilo mogoče.

(Konec prib.)

Predoblasteni ali privilegirani oltar.

(Konec.)

Dodeljeni privilegiji utegnejo oltarjem in osebam nehati, in to po raznih načinih. Neha pa privilegij:

1. S preklicanjem. Pravico preklicati ima papež, kateri je privilegij podelil, kakor tudi njegovi nasledniki.

2. S smertjo duhovna, kateri je prejel osebni privilegij, kar je očitno samo po sebi. Ako je pa privilegij podeljen za zmeraj — ad perpetuum — kaki juridiški osebi, n. pr. predniku kakega cerkvenega društva, takrat preneha le vmes med odstopom ali smertjo enega prednika in nastopom naslednika njegovega, nikakor pa ne ugasne.

3. Privilegij jenja, ako preteče določeni čas, kadar je bil dan le za kaj časa. Dan, ko je bil od sv. Stola podeljen, zaznamuje konec dane pravice. — Začenja se pa n. pr. odpustek za krajni altarni privilegij kake farne cerkve na 7 lét s tistim dnevom, ko škof zadevni oltar zaznamuja, oziroma, ko podpiše pismo rimskega Stola. (S. C. Indulg. 22. Sept. 1841.)

4. Poslednjič neha privilegij z razdjanjem kraja, na katerega je bil privilegij navezan, n. pr. cerkve, oltarja. To razdjanje utegne biti djansko in telesno, ali pa le duhovno (moralčno); to je posebno takrat, ako v očitnem mnenji kraj neha to biti, kar je bil poprej. Privilegij se ne more prenesti na drugi kraj. Le začasno razdjanje pa stori, da privilegij začasno preneha. Če se tedaj cerkev ali oltar po zapovedi višjih, ali kakor si bodi, tako podere, da nikakor ne kaže, da bi se zopet popravila, vravnala, ali če se čisto v kako posvetno napravo spremeni, če se oltar čisto odpravi itd.; takrat se zgubi privilegij.

Ako pa cerkev ogenj poruši, vojska ali druge nezgode razdenejo, ali jo zarad nove zidave poderejo; takrat privilegij prejenja le za čas, ad tempus, in zopet oživi, ko se v novo postavi cerkev ali oltar. (Tudi z zgolj oskrunjenjem, profanacijo, prejenja privilegij le za-

časno.) Vendar za oltar to veljá le takrat, ako se pod ravno tistim imenom, naslovom (sub eodem titulo) v novo postavi, akoravno bi se njegovo mesto nekoliko premaknilo. Po duhovni cenitvi novi oltar veljá za poprešnjega.

Ni pa prav čisto tako s poderto cerkvijo, ktera vselej zgubi privilegij, ako ni postavljena čisto na stari prostor. (S. C. Indulg. 9. Aug. 1842; 30. Aug. 1847.) — Ako pa je bil privilegij dán kot krajni privilegij kaki duhovni družbi (Confraternitati), takrat se z družbo tudi odpustki preselijo v čisto novo cerkev, če se to preseljenje (translatio) zgodi s poterditvijo cerkvene oblasti. (Te obravnave so posnete po: „Handbuch der Pastoral“, dr. Andr. Gassner, 2. zvez. 1. oddelk, str. 547—574.)

Ogled po Slovenskem in dopis.

Iz Vodice, 24. listopada. V god Marijnega darovanja se je pri nas obhajala jako ginljiva slovesnost, ki je vredna, da se ji s temi versčicami v „Danici“ sponimek postavi. To lepo opravilo je bila zlata poroka, ktero so obhajali oče Gregor Mervec, po domače Miklav, s svojo ženo Marijo. Ravno ta dan sta pred 50 leti v larni cerkvi v zakon stopila: pač veliko se je ta delgi čas pred njima spreminilo, marsikaj sta doživela in skusila, žalost in veselje, dobri in hudi dnevi so se pred nju oblijejem verstili, pa ljubeznjivi Bog ju je še obranil, ter jima dal, kar se malekdaj priméri, da v sredi otrok in vnukov po pretečenih petdesetih letih sta svojo drugo, zlato poroko obhajala. Zlasti ste pa dve reči, ki ste staremu ženinu in nevesti veselje še posebno povzdigovali. Pervič tolažljiva zavest, da je bila njima poglavitna skerb, v božjem strahu otroke si izrediti: in res zaupljivo smeta reči, da sta jih prav po kerčansko izredila in lepo za nje skerbela. In kar le malekteri starši dosežejo, je dal Bog njima, da je blagoslovil nju zlato poroko lastni sin, č. g. Janez Mervec, kaplan v št.-Jerneji. Za toliko srečo in veselje Bogu čast in hvalo opraviti, sta pristopila omenjeni dan ob 10 pred altar, kakor sta stala pred 50 leti, ženin in nevesta, pred altarjem. Svojo družino sta vzela seboj, da bi njima pomagala zahvaliti Boga za vse prejete gnade in dobrote. Pred sinom mašnikom si hočeta po zakonsko roko podati, da bi ed-n drugemu zahvalo dala za vso ljubezen, s ktero sta eden z drugim poterpela. Tudi svatov sta povabila, da bi jima pričali, da sta med seboj pošteno živela. Kedar je g. Janez v lepem nagovoru svojim staršem v imenu vse družine se zahvalil za skerb in trud, ki so ga z njimi imeli, za nauke, ki so jih jim v serca polagali, za lep zgled, ki so jim ga dajali; ko jim je obljubil, da jim bodo vedno hvaležni in podpora v njih starosti, ko je s štolo obdal njih roke, — takrat je marsiktero oko v solzah plavalo. Pač lahko veselo je potem zapél g. Janez: „Te Deum laudamus“. Veselo je pa tudi ljudstvo v zahvalni pesmi dajalo čast in hvalo Bogu za tako redko opravilo, ki vernim daje veliko oveseljenje in poduk. Veselo zvonjenje je to veselje daleč okoli oznanovalo.

Po blagoslovu zlate poroke bila je slovesna sv. maša; med sv. mašo pa so prejeli srečni starši sv. Rešnje Telo iz rok svojega sina.

Iz Betlehema piše 7. kimovca t. l. Don Belloni, vodja sirotišnice v Betlehemu, o tamošnjih razmérah. „Vojska je napravila v Sveti deželi neizrečeno revšino. Poleg tega je vsled prevelike suše še slaba letina; kupčija ni zanič, živež silno drag, romarji nič ne prihajajo, delavci so brez dela in zaslužka.

Tako so naše okolišine poslednji čas dokaj žalostne. Potrebneža žita smo mógli za visoko ceno nakupiti. Z zidarskimi deli pri našem vstavu smo za zdaj prenehali; začel sem bil namreč zidati s pomočjo družbe (Božjega groba), ktera nam je v štirih letih naklonila 12—14.000 frankov; zdaj moram prenehati, da obranim svojih 65 sirot pri življenji. O kako dragi so nam ti otroci, kateri so nas to leto tako zadovoljili z upeprstano pridnostjo in lepim obnašanjem. Prosim, ne pozabite tih sirot v Betlehemu, med katerimi upam, da bodo nekteri imeli poklic za duhovski stan. Naše delo nam obeta veselo prihodnost. Ne mine teden, da bi človeka solze ne posilile nad ubogimi otroci, ki nas na kolenih prosijo in rotijo, naj jih vzamemo v sirotišnico; zavoljo pomanjkanja prostora jih k nesreči ne moremo sprejemati. Lahko si mislite, da nam mašniško in očetovsko serce kervavi pri takih primérlejših. Naj bi naši keršanski bratje v Evropi ne pozabili Betlehema, rojstnega mesta božjega Deteta; sej tukaj je Zveličar pervikrat blagoslovil male in poplačal odrasene za ljubezen od malih.

Iz Jeruzalema piše 6. kimovca P. Ratisbon o vstavu sv. Petra v Jeruzalemu, ki je tri leta, kar je vstanovljen, in ima zlasti namen uboge dečke v keršanstvu podučevati in jih odgojati za dobre delavce, rokodelce in umetnike:

Lansko leto je bilo v vstavu 70 dečkov, ki smo jih brezplačno vzdrževali in odgojevali. Zdaj bivamo v drago najetem in neprilicnem stanovanji in potrebujemo še veliko pomoči, preden bomo mogli iti pod svojo streho. Že smo kupili lepo zemljiše (ob večeru) pred Jeruzalemskimi vrati in ravnokar bo dodelan zid okrog. Dolžni smo za zemljiše še 12.000 frankov.

Berž ko bo zemljiše obzidano, moramo začeti zidati poslopje; delali in razširjali bomo vstav, kakor nam bodo dohodki pripušali; načert imamo narejen za 150 otrók.

Ta naprava nima biti le dopolnilo drugih za deklice namenjenih vstavov, kateri že štejejo 150 deklic, temuč tudi daje upanje, da bo veliko pripomogla k spreobrnjenju nesrečnega ljudstva po Sveti deželi. To delo toraj miloserčnim dobrotnikom prav posebno priporočam.

Vkljub vojski je do zdaj v Sveti deželi še dosti mirno. Bati se je pa še veliko nevarnost za jutrove katoličane.

Iz Nazareta piše o sirotišnici prednica gospa L. Vignon 25. velikega serpana.

Prečastiti gospod patrijarh Jeruzalemski želé, naj bi zopet začele sprejemati sirote v sirotišnico, ki je s pomočjo milih darov keršanskih dobrotnikov po kervavem klanji ob Libanu (l. 1860) dolgo časa bila obiskovana in je cvetela. Sčasoma se je velikodušnost nekoliko polegla in po poslednji vojski smo zamogle sprejemati le malo sirot, ker smo komaj vzdrževale svoje hiše in sozidale hišo v Bejrutu. — Protestantje trosijo svojo krivo vero po Nazaretu in po okolici ter ponujajo družinam toliko gmotnih korist, da bi si pridobili njih otroke, ter moramo mé vse moči natezati temu vplivu nasproti. Ni pa mogoče drugač pomagati, kakor da sprejemamo uboge sirote, ker bi gotovo prišle ob pravo vero, ko bi šle v protestanške naprave. Reč se nam zdi tako silna, da smo sklenile, vzaupanji edino le na previdnost Božjo, odpreti svojo hišo tem ubogim otrokom. Toda potrebujemo še prav posebne pomoči, da to pribežališe za uboge reve vpravamo in razširimo. Upamo, da imé Nazaret bo govorilo nam v prid.

Iz Carigrada piše preč. g. Azarijan, viši namestnik armensko-katoliškega patrijarha, zdaj škof Nikozijski i p., 4. kimovca.

Ako je naša cerkev in patrijarhalstvo kdaj potrebovala pomoči katoliških zahodnih dežel, nam je njihova pomoč presilno potrebna v okolišinah, v kakoršnih smo zdaj. Jarem preganjanja, pod katerim je naša cerkev zdihovala skor osem lét, je bil ravno odnehal, kar je ta strašanska vojska zadela nektere škofije našega patrijarhalstva ter je našo cerkev in ljudstvo pogreznila v žalost. Vojska razsaja po škofijah Erzerum, Artoin in Trebisonde; toda strah pretresa vse naše patrijarhalstvo. Iz pokrajin dobivamo silno žalostne in pretresljive nazzanila; povsod razsaja tatvina, morija, gujusobno počenjanje, požiganje in plenjenje, z eno besedo, reva nima ne konca ne kraja. Vsi smo užaljeni. K temu se še bojimo splošnega klanja in se na to pripravljamo; previdnost veliko veljá v takem primérlejšu.

Pet naših škofov je zdaj tukaj pri patrijarhalskem zboru. Za izpraznjene škofije je patrijarhalski zbor izvolil nove pastirje in sv. Oče so jih poterdili. Po navetu zborovem so sv. Oče mene imenovali za sufragana in posvečenega škofa preč. gosp. patrijarha ter so mi podelili naslov nadškofa Nikozijskega in partibus infidelium (med neverniki).

Naši mašniki so v velikih stiskah, zlasti po pokrajinah. Naj več misijonarjev tukaj in po škofijah je navezano edino le na to, kar dobé za svete maše. V našem patrijarhatu nimamo nikakoršnih beneficij; imeli smo nektere posestva, ktere nam je pa turška vlada uzela in dala (odpadnikom) kupelijanistom, ki se imenujejo „jutrove starokatoličane“. Naše občine so v naj veči revšini in ne morejo več dajati za cerkvene potrebe. Lepo prosimo sveti maš za naše uboge mašnike. („Das heil. Land“, 4. zvez. 1877.)

Sveta Barbara. *)

Pesem moja naj ti speva
Slavo, sveta Barbara!
O junaška, čista deva,
In nevesta Jagnjeta!
Sprejmi, prosim, moje petje,
Vzemi v svoje me zavetje,
Da ti v čednosti sledim,
Ves za Kristusa živim.

V Nikomediji rojena,
Mati zgodaj vmerje ti;
A očeta skerb ognjena,
V védah vsih te podučí;
V bran ti vkaže stolp zidati,
Da ne more madežati,
Te paganska studna zlost,
Kteri vdana je mladost. —

Ali bolj zató pripéra
V stolp te oče — vnet pagan,
Se bojéč, da sveta vera
Še razkrije tužni stan
Preostudnega paganstva,
In pokaže kinč keršanstva;
A zastonj je tvoj upor,
O neverni Dioskor!

*) Tak daljši spev je pripraven tudi za deklamovanja, zlasti za deklice, o marsikterih prilikah. Namesto kake pri-smojene „larne“ ali nevarnega plesa bi n. pr. na svatovšinah imela vsa družba spodbudek in veselje, ako bi se navadili enake podučne pesniške izdelke govoriti. Vred.

Serce, željno ti resnice,
V stvarjenji iše jo;
Solnce, luna in zvezdice
Duši tvoji znanijo:
Da je Stvarnik vekoviti,
Ki jih stvarja, zna voditi;
Da je On Bog, kralj nebés;
Ne — železo, kamen, lés.

Božja milost pa prisije
Ti v samoto na pomoč;
Ko ti sveti mož odkrije
Rajski uk, — paganstva noč, —
Ki te skrivno obiskuje,
V sveti veri uterjuje;
Serce tvoje se topí
V radosti, ko te kerstí.

V kervi Jagnjeta oprana,
Se nevesto Mu dariš;
In v ljubezni sveti vžgana,
Le Zveličarju živiš.
U spomin svete Trojice,
Kinča tretja lina lice
Stolpu; — v marmor sveti križ
Čudežno z rokó vdolbiš.

S tujega verneč se trudi
Oče, da bi zvedil vzrok:
Kdo malikov službo studi
In možitev mu otrok. —
„Kaj bogovom ne daruješ;
Ženinom odpoveduješ,
Tretjo lino — križ — zakaj
Rabiš? mi odgovor daj!“

„„Oče moj preserčno ljubi!
Krista molim in častím,
Nikdar drug me ne zasubi;
Zaročena že sem z Njim.
Njemu serce sem darila,
Čegar kri me je omila;
On je sladki ženin moj,
V Njem le našla sem pokoj.““

Oče v divji se slepoti
Nad spoznanjem tem zgrozi;
Kolne, bije te v togoti,
Sam sodniku izroči;
Ta te vidi in miluje,
Svét, malike povzdiguje,
Da oropal bi vsih nád
Svete vere ti zaklad.

Ti pa krotko, milo-resno
Sveta deva, mu veliš:
Kaj življenje je telesno?
Ah minljivi, prazen bliš!
Vsi maliki neresnični
So bogovi, prah le nični,
Rók človeških slabi čin,
Iz pozemeljskih tvarín.“

„Jezus Bog je milostljivi,
Ki me je nevesto zbral,
Bo mi venec nezvenljivi
Večnega življenja dal.
On mi serce je prenovil,
Z milostjo me blagoslovil;
Se malikov ne bojím,
Zanj vesela v smert hitím.“

Strašno se sodnik razjari,
Čuvši govorico tó;
Vkaže: rabelj razmesari
Ponositeljci teló!
Naj bogóv občuti jezo,
Vdarcev žíl volovskih pézo;
Zdelaj rane ji strašno,
V ječo jo zapri temno.

Ti pa muke strahovite
Izveličarju zročíš,
Prosiš zmage Ga slavite,
S sercem k Njemu koperniš.
Jezus k tebi v svitu slave
Pride v ječo iz višave;
Te ozdravi, poterdí,
Krono ti zagotovi.

Spet si zdrava pred sodnikom,
Ki začuden ti velí:
„V čast darúj zató malikom,
Po njih móči zdrava si!“ —
„„Kristus me je razveselil““
Rečeš mu — „„mi rane scelil
Ženin moj, neskončno lép;
Ne malik tvoj gluh in slép!“

V strašne muke — nečloveški
Te zató izdá trinog;
Bakla, nož, grebeni težki
Tisoč ti zadajo prog.
Ti pa k Jezusu zdihuješ,
Dar kervavi Mu daruješ,
Da ti srečno, prosiš Ga,
Grozni boj končati dá.

Zmagan ljuti trinog vpije,
Obsodivši te, rekoč:
„Terdovratnici odbije
Ojstri meč naj glavo proč!“
Glej! in tvoj brezserčni oče,
Izveršiti sam to hoče,
Se sodniku ponudí,
Da prelije tvojo kri. —

Enkrat milo še pogleda
Tvoje — krutega — okó,
Meč zabliska se — in bleđa
Smert preaéli te v nebó.
A nad groznega očeta,
Božja pride koj osvéta:
Neusmiljeni tiran
Bil od strele je končan!

Duša tvoja pa veselo
Vživa večno krasni dom;
S palmo, lilijo prebela
Peva zdaj pred Jagnjetom. —
Zri na mé iz visokosti,
Sprosi v smertni mi britkosti
Vredni Jezusa sprejem,
Dušnim večno luč očem.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Laško. Niso blezo še izveršeni vsi nastavljeni cerkveni pleni, že meri laško ministerstvo na dobrodelstvo!

Ena osnovanih postáv predlaga zatrenje bratovščin, druga središnje zedinjenje vsih dobrodelnih naprav vsake srenje, tretja pa izročenje vsih dobrodelnih reči nemu samemu opravičnemu svetu.

„Gazzetta di Messina“ pripoveduje, da v Castiglioneu so tatovi bogatemu posestniku Melhioru Sardo-tu pokradli vrednosti za sto in petdeset tisuč lir v zlatu, srebru, papirjih in dragotinah. — Tacih ostudnozt je pa toliko, da tudi liberalni časniki, ki so imeli toliko hvalo za novo čro, edino Italijo itd., priznavajo strašno razuzdanost. „Libertà“ toži, da morivci v Rimu so napravili „novo obliko zavravnih morij“, ki jih pa nočemo popisovati. Dosti je, da zavračamo na nesrečni stan, ki kaže, da ne bo bolje, dokler se visoki in nizki ne obernejo k Bogu nazaj.

Rusko-Pruska prijaznost. Govori se, da se delajo priprave za rusko vstavo, in Gorčakov ima boje že toliko tvarine vravnane, da je zmožen caru predložiti določne nasvete za nekako boljarsko (aristokratiško) vstavo. — Mogoče, da previdnost Božja reč oberne tako, da posije kaj svobode za katoliško Cerkev, ki je že od davno tako hudo tlačena na Ruskem. Neprenehljive prošnje Slomščekove bratovšine ss. Cirila in Metoda kažejo čedalje več sadú. — Upajmo toraj, da si bo neruti osmoutil liberaluh v frankobrodskem „Journal-u“, ki tarna, da se v Parizu, na Dunaju in v Rimu goreče goji „ultramontanizem“, in bode torej Nemčija primorana tesneje ko kdaj se zediniti z Rusijo in ji dopustiti mnoge reči storiti, kakoršnih bi v družih okoliščinah ne bila terpela. Ravno reči pa, ki si prusak domišljuje, da bodo služile v zatiranje katoličanstva, se bodo po Božji previdnosti tako izále, da bodo teknile v razširjanje Kristusove sv. Cerkve.

Omenjeni frankobrodski list o tej priliki čeblja, da v Parizu, v Rimu in na Dunaju se z vsimi močmi deluje zoper Nemčijo, da Mak-Mahonovo ostanje na čelu Francije bo omračilo razmére med Francijo in Nemčijo, pa da v Rimu neka znatna stranka hoče Ledohovskega za papeža razklicati (pri življenji Pija IX?!). — Tako ropoče, kdor se krivega čuti.

Bizmarkov časnik pravi, da bo Nemčija, to je, Prusija prisiljena marsikaj Rusiji dopustiti, česar bi ne storila v družih okoliščinah. To se pravi, da Prusija le v sili to in uno hoče dopustiti Rusiji; naj se pa okolišine spremené, utegne Prusija pa tako „človekoljubna in prijazna“ biti do Rusije, kakor je bila do Avstrije in Francije, ter zobati njene ljudi in njene ruble. Lepo tako „politiško“ prijateljstvo! Rusija smé biti vesela Prusije!

Gerda zmota je, da „klerikalizem“, to je, katoličanstvo, je „smertni sovražnik“ do Nemčije. Prusko preganjanje katoličenov pričá, da nasprotno je resnica: prusaštvo iše zatreti katehizanstvo na Pruskem, ko bi moglo.

Za dom in šolo.

Poslušajte, kaj zamore veru narediti iz človeka!

Kmaló bo 200 lét, kar je bil učnemu in pobožnemu duhovnu Fenelenu v izrejo izročen otrok, ki je imel nenavadno velike zmožnosti, pa tudi nenavadno velike spake, — take hude lastnosti, da je bilo ljudi groza pred njim. Ta otrok je bil Ljudovik, sin dednega kraljeviča, vnuk kralja Ljudovika XIV.

Dokler ta otrok ni poznal vere, je bil neobčuten, jezen do naj hujšega zbučanja, celo zoper nežive reči, divji do besnosti, nezmožen tudi naj manjši nasprotovanje preterpeti, tudi ne od vročine ali mraza, vetra ali

dežja. Podveržen je bil tolikemu skipenju nagle jeze, da so se celo za njegovo življenje bali. Bilo ga je sama svojeglavnost, zgolj pohlepnost po veselji; bil je sladkosneden, hotel vedno le dobro jesti in piti. Zraven tega pa je bil poln prevzetnosti, domišljeval si je, kdo vé, kaj da je zato, ker je kraljev princ, in zaničeval je vse druge ljudi, ker je menil, da nimajo z njim nič enacega.

Tako ga je popisoval mož St. Simon, ki je bival z njim in ga je poznal natanko. — Ravno ta mož je pa tudi pravil, kaj se je bilo naredilo iz tega tako hudovoljnega sedemletnega otroka. Pravi namreč: S pomočjo molitve in milosti (gnade) je bil kraljevič v kratkem času ves drug človek; tolike mnoge in strašne napake so se bile prevernile v nasprotno čednosti. Bil je pokoren, pohleven, ljudoljuben, poterpežljiv, spodoben in ponižen, oster sam do sebe, in mislil je le na to, kako bi svoje dolžnosti prav spolnoval.

Imenitna gospá je rekla o tem princu: Od pravega njegovega Obhajila smo vidili, kako so zlagoma zginile vse njegove napake, ktere so nam v njegovi otročnosti delale toliko skerblijivost, kaj da bo z njim v prihodnje. On, čez ktereга je v začetku psoval ves kraljevi dvor, je postal vsim občudovanje. Še vedno dalje si dela silo, da bi zaterl do čistega vse svoje pogreške. Pobožnost ga je tako spremenila, da je zdaj ves zméren, kroták in priljuden, ki je bil poprej tako silo togoten.

Zdaj pa je še prašanje, kako se je to spremenjenje godilo v otroku, kako se je moglo doveršiti?

To spremenjenje je storila sveta vera s pomočjo dobrega učenika. Bogoljubni Fenelon, pozneje Kambreški škof, je otroku pred vsim v serce sadil strah Božji. Vedno ga je učil, kako zavolj Boga, ki je njegov stvarnik, dobrotnik in prihodnji sodnik, mora na tanko spolnovati, kar Bog hoče, kar mu je naložena dolžnost. Pravil mu je, da k temu dobiva vso pomoč, milost iz nebes in mu je toraj moč lepo in bogoljubno živeti, in pa da je kakor kristjan dolžan tako storiti. Učil ga je, kako mu je treba velikrat in prav moliti, Boga vedno pred očmi imeti. Lepo ga je napeljeval, da je pobožno in vredno opravljal sv. spoved in sv. Obhajilo. Keršanski nauk ga je pa prav iz korenine natanko učil, ne le na pamet, ne le samo iz glave, temuč z nauki je sklepal verske vaje, spolnovanje sv. vere.

Mladi in stari iz tega dobro sprevidite, česa vam je treba, da se vam strah Božji budi v sercu, da postanete zopet véni in bogoljubni, ako ste s prave poti zašli. Moliti začnite; zvesto poslušajte pridige in nauke; berite dobre bukve in verite se zanikarnih; išite si družine, ki vam bo k temu pripomogla, ogibajte pa se kužljivih zapeljivcev in zapeljance. K temu pomozí Bog! Potreba je nagla in velika, bliža se sodba Gospodova!

Čret in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Za naglo pomoč pri prav nevarni očesni bolezni izrekuje po obljubi naj serčniši zahvalo
A. E. na Notranjskem.

Št. 2. Duhoven, ki je bil tudi po zdravnikovih mislih čisto pri koncu, se je na živo priporočevanje k N. lj. G. presv. Serca zboljšalo in zopet dalje dela v svojem poklicu. Češena Marija!

Prošnje.

V bratovsko molitev goreče priporočeni: Slovenski pisatelj za telesno zdravje, ker že delj časa in boleha se ne more prav pozdraviti. — Oseba, ki že dolgo boleha,

zdaj pa je hudo zbolela, in ki ji nobene zdravila ne pomagajo, se serčno priporočuje v molitev za zdravje, če je Bogú v čast in nji v zveličanje. — Serčno priporočen je bratovšini v molitev duhoven, hudo bolan.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec gruden.

I. Glavni namen: Zmaga sv. Cerkve.

II. Posebni nameni (dalje): 5. grudna. Sv. Saba. Priporoč.: Gerški razkolniki. Verniki, ki živé brez prejemanja ss. zakramentov. Dušno terpeči.

6. Sv. Nikolaj. Priporoč.: Ljubljanska škofija s pastirji in verniki. Mladina za obvarovanje pred pohujšanjem. Neka nekoliko zmešana in nekoliko hudovoljna oseba z več drugimi.

7. Sv. Ambrož. Priporoč.: Za dobre duhovne. Več spovedencev. Več ranjnih.

8. Neomadežano Spočetje. Priporoč.: Čistost serca. Bratovšine, zlasti Marijne po Slovenskem. Deviški stan.

9. Sv. Valerija. Slabi v veri, upanji in ljubezni. Nevarnosti na morji. Spokorniki za stanovitnost.

10. Prenesenje lavretanske hišice. Priporočeno: Vredno čeeenje M. D. Spreobrnjenje Svete dežele. Povernjenje svetih krajev katoličanom v roke.

11. Sv. Damaz. Priporoč.: Spolnovanje dobrih sklepov. Spreobrnjenje tacih, ki so v prepovedanih društvih. Zoper lažnjivo prostomislatvo.

12. Sv. Epimah. Priporoč.: Taki, ki se želé priporočiti Naši ljubi Gospej presv. Serca, pa očitno ne morejo. Neke bratovske zadeve. Šolska mladina za strah Božji, spoštovanje višjih.

13. Sv. Lucija. Priporoč.: Na očéh bolni in slabi. Gorečniše in obširniše čeeenje sv. Lucije, ter hvaležnost za sprošene pomoči. Rokodelski stan.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

IX. Sv. Ahacij, vojak in spričevavec.

Njega spominj se obhaja 8. velicega travna. — Pomenljive znamnja: Vojak s škitom in banderom. Nekteri pa ga malajo jako mladega berhkega možá, z višnjevim plajšem ogernjenega, ki ima vence okrog čela in križ med rokami, povzdignjenimi in sklenjenimi pri molitvi. — Na pomoč se kliče v smertnih britkostih in težavah. — Ta Ahacij je drug od Ahacija ali Ahaca, čegar praznik se v naši škofiji obhaja 22. rožnika, in se nahaja v pristavku k brevirju in tudi v naši pratiki. Ta Ahacij, tudi vojak, je pod cesarjem Hadrijanom s svojimi tovarši vred dosegel mučeniško krono 22. rožnika l. 130.

Sveti Ahacij ali Akacij, rojen v Kapadociji na Jutrovem, je živel ob času cesarja Dioklecijana in njegovega zeta cesarja Maksimijana, ki sta oba s satansko jezo zoper kristjane divjala in jih morila. Ahacij je bil serčen vojak, pa še pogumnejši Kristusov vojšak. Bil je stotnik pod ajdovskim višim poveljnikom Firmijem, ki je keršanske vojake s prilizovanjem in žuganjem k malikovanju zapeljeval. Ahacij, poln žive vere in goreče ljubezni do Jezusa Kristusa, tega zapeljevanja ne more več prenašati; naravnost se temu brezbožnemu tribunu upre, ter očitno spoznava, da je kristjan in je pripravljen za to častito ime vse mogoče muke preterpeti. Firmij se čudi njegovi serčnosti in stanovitnosti, skuša ga pa z mnogimi, velikimi obljubami in s strahovitim pretenjem od njegove vere odverniti. Ahacij ostane nepremakljiv v svojem spoznavanju. Tribun ukaže stotnika ukleniti in k generala Bibijanu peljati. Ahacij gre ves vesel k generalu, ker v duhu vidi, da se mu

bliža nebeška krona. General Bibijan ga vpraša: „Kdo si in kje si doma?“ Ahacij mu neprestrašen odgovori: „Imenujem se po Kristusu — kristjan; med ljudmi pa se imenujem Ahacij; moja očetnjava je Kapadocija. Tam so moji starši prebivali; jaz pa sem si izvolil vojaški stan, da se s svojimi sovojaki vred vojskujem za keršansko vero, in sem pripravljen v spoznavanju Jezusa Kristusa svojo kri preliti v trdnem upanju, da bom v njegovem nebeškem kraljestvu dosegel večno življenje.“

Nato mu Bibijan odgovori: „Ahacij! Zapodi od sebe te muhe svoje prenapete domišljave, ki ti le terde muke nakopavajo, in ne stavi zaupanja v človeka, ki je zavoljo svojih hudobij na križu umerl; ta ti ne bo v potrebi nič pomagal. Če ima Kristus, kar vi kristjani terdite, vso oblast v nebesih in na zemlji, in če ves svet vlada; zakaj pa ne kaznuje naših cesarjev, ki ga sovražijo in zoper njega postave dajejo?“ Svetnik mu nato odgovori: „Res je sicer, da je na križu umerl Jezus Kristus, Sin Božji in naš Odrešenik, toda ne zavoljo svojih, ampak zavoljo naših hudobij in pregreh, da je pravici Božji zadostil in nas rešil večnega pogubljenja. Božji mož, prerok Izaija, ga je več ko 700 lét poprej v duhu vidil terpeti in umreti zavoljo naših grehov, ko piše: „On pa je bil ranjen zavoljo naših grehov, in potert zavoljo naših hudobij, — in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni... Gospod pa je nanj naložil nas vsih pregreho. Darovan (umorjen na križu) je, ker je sam hotel, in ne odpre svojih ust.“ (Jz. 53, 5—7.) „Moj sodnik! ko ljudém verjameš, da je Kristus na križu umerl, verjemi pa tudi, da je od mertvih vstal in častito v nebesa šel, kjer mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Ker pa vprašaš: Če ima Kristus toliko oblast, zakaj pa naših cesarjev in drugih svojih sovražnikov ne kaznuje, ti moram to skrivnost nekoliko razjasniti in razložiti. Jezus Kristus, naš Gospod, ravno s tem razodeva svojo neskončno ljubezen in dobroto, ker hudobnih ljudi, svojih sovražnikov, ne kaznuje precej tukaj na zemlji, temuč jim zanaša in zanaša, jim daje čas in jim ponuja svojo milost, naj bi ga prav spoznali, častili in molili, naj bi svoje zmote in pregrehe obžalovali in ga odpušenja prosili; če pa v svojih zmotah in pregrehah terdovratni ostanejo do smerti, ne bodo ubežali kazni, ki jih čaka na unem svetu; Jezus Kristus, božji sodnik, jih bo obsodil in pogubil v peklenski brezen večnega terpljenja.“

Nato mu Bibijan odgovori: „Jako imaš rabrušen jezik; deniva pa na stran vse tvoje dokaze. Jaz le hočem, da povelje cesarjev spoliš in si njunim postavam pokoren.“ Ahacij mu nato reče: „Ze večkrat sem povedal, da sem kristjan, in da nečistem duhu — satanu — po nobeni ceni ne darujem.“ Sodnik Bibijan mu reče: „Ko bi tvoji starosti (vidim, da imaš komaj 25 lét) ne zanašal, in tvoje vojaške časti ne spoštoval, bi te bil že davno ukazal na tezo djati.“ Ahacij mu neprestrašen odgovori: „Tukaj imaš moje telo, stori z njim, kar hočeš; mojega duhá pa ne boš prisilil ne ti in ne tvoj cesar in ne peklenski duh, k toliki pregrehi.“ Bibijan zdívjá in ukaže vojakom, rekoč: „Hitro postavite štiri stebriče in nanje Ahacija razpnite, ter ga z volovskimi žilami z vso močjó tepite, da se uči krotiti svoj razuzdani jezik. Potem se bo pokazalo, kako prazno je njegovo zaupanje na pomoč njegovega Boga.“ Vojaki natančno spolnujejo Bibijanovo povelje. Šesteri vojaki se versté in po njem takó bijejo, da je bil po vsem životu kervavo ranjen in razmesarjen. Svetnik v tem terpljenji neprenehoma Jezusa Kristusa pomoči prosi, ter ponavlja besede: „Moj Gospod in Bog, ne zapusti me!“

Neusmiljeni tiran ga posmehovaje vpraša, če je morda zdaj pri volji darovati bogovom? Ahacij mu od-

govori: „Nikdar nikoli ne bom daroval hudičevim malikom. Čutim v sebi moč Jezusa Kristusa, ki me podpéra, da bodem še hujše muke voljno in še z veseljem terpel zavoljo njegovega presvetega imena.“ Divjak ukaže svetnika z ovinjenim betom udarjati po obrazu, ki dosihmal ni bil še ranjen, potem pa ga v podzemeljsko, temno ječo peljati, prav terdo ga v železje vkovati, in brez vse pomoči pustiti, dokler ga zopet ne pokliče pred svojo sodbo.

Sv. Ahacij sedem dni v ječi zdihuje po nebeški kroni. Ta čas dobi Bibijan od prokonzula (deželnega poglavarja) Flaccina povelje, da naj vse jetnike iz mesta Perinta v Traciji v Bizanec (ki se je pozneje Carigrad imenoval) seboj pripelje. Nepopisljive so bile bolečine, ktere je svetnik terpel na tem dolgem in težavnem potu, ker je bil še poln rán in s težkimi verigami obtežen, memo tega pa tudi od surovih vojakov neusmiljeno nadlegovan, naj se podviza. Ahacij, ves upehan in oslabljen, si misli, da je konec njegovega življenja že blizo; toraj prosi vojake, naj mu dovolijo nekoliko počiti. Vojaki mu to kaj neradi dovolijo, ker jim je bil Bibijan žpovedal, hitro ga goniti iz Bizanec kmalo ga pripeljati. Svetnik poklekne in móli: „O moj Bog! ti poznaš slabost mojega mesá, do te ure si me s svojo močjó pokrepčeval, vidiš pa me od vsih strani obdanega z mnogimi nadlogami; pošlji mi zdaj, ponižno te prosim, svojega svetega angelja, naj me reši iz te velike zadrege, in me z mučeniško krono ozaljšanega k tebi pripelje.“ Ko takó moli, zadoni močen glas iz oblakov: „Ahacij, bodi stanoviten!“ Vojaki, vsi prestrašeni, poprašujejo: „Kaj je to? Mar znajo tudi oblaki govoriti? Kaj tacega še nismo nikoli slišali.“ Jetniki, ki so bili z Ahacijem vred peljani, so bili zdajci od Boga razsvetljeni z lučjo svete vere, toraj mu padejo k nogam in ga ponižno prosijo, naj jih podučuje v keršanski veri. Svetnik jim razlaga poglobitve reanice svete vere, in jih veliko Kristusu pridobi. Drugi dan po noči vidijo spreobrnjeni jetniki nekoliko móž v svetli vojaški obleki z Ahacijem govoriti, in ti móžje (bili so angelji) mu z vodo spirajo rane, in mu jih takó ozdravijo, da ni bilo znati nobene proge. V Bizanec pritirani, so bili v ječo peljani; Ahacij pa je bil na sodnikovo povelje v železje vkovan, pa tudi tukaj so mu angelji stregli. Spreobrnjeni jetniki, ki so bili v tisti ječi, so vidili može v nebeški svitlobi, ki so svetnika iz železja rešili in mu hrano in pijačo podajali.

(Konec nasl.)

Listek za raznoterosti.

K dopisu iz Radolice v štev. 45. Namesto izraza: „podoba ni spodobno narejena“, naj se misli, kar so milgsp. proštr rekli v pridigi 14. oktobra, namreč: „Stara podoba križanega Jezusa je bila narejena za višavo; zdaj pa ni primérjena, ker je križ v kapeli sv. Kervi veliko bližej. Bomo je pa postavili na pokopališe, da bo križani Jezus tukaj v kapeli nad živimi Radoljškimi farmani, tamkaj pa nad mertvimi svoje svete ranjene roke deržal raztegnjene in nad njimi čul.“

Za duše v vicah. Nekatere gospé in gospodičine vednega češenja sv. Rešnjega Telesa v Ljubljani si prizadevajo kaj posebnega storiti za duše v vicah, zlasti, da bi se skozi leto več privilegiranih ss. maš opravljalo v ta namen. Kdor se hoče tega dobrega dela za ranjce

vdeležiti, dá vsak mesec naj manj dva soldka. Za zdaj imajo odmenjeno, da bo prihodnji mesec gruden vsak ponedeljek ob 6 sv. maša za duše v vicah pri sv. Jakopu, kjer je véliki oltar privilegirani. Potem ima v Šenkl. prosenca biti vsak ponedeljek ob 7, in mesca srečana pri M. D. pred mostom vsak ponedeljek ob šestih. — Prav lepa in hvale vredna skerb za duše ranjcih.

Svetopisemsko. Učeni hebraist g. Neubauer, podknjižničar v bodlejanski knjigarni v Oxford-u, je v rokopisu, ki je v novo pridobljen, našel kaldejski izvirnik Tobijevih bukev. Sv. Jeronim v predgovoru svoje preštave piše škofoma Hromaciju in Heliodoru: „Exigitis enim, ut librum chaldaeo sermone conscriptum, ad latinum stylum traham, librum utique Tobiae.“ „Universa“ pravi, da od Neubauer-a najdeni izvirnik je, razen malih izjém, prestavljeni od sv. Jeronima. Tobija v Vulgati je v mnogih točkah različen od LXX, kterim se bolj bliža tukaj omenjeni kaldejski tekst, kakor pa Vulgati. Prestava ne seže čez 20. verstico 11. pogl. (Tobijeve bukve imajo 14 pogl.)

Japonija po novi štetvi ima čez 33.625.000 prebivalcev. Med temi jih je 32 iz cesarske rodovine, 2891 plemenitnikov, blizo 1,900.000 meščanov, čez 31 milijonov ljudstva itd.

Poslednje novice. Iz Petrograda naznanjajo, da razun bolnih po bolnišnicah so Rusi v Karsu zajeli 17.000 Turkov; v prvo se je naznanjalo, da 10.000. — V Carigradu in drugod po Turškem se bodo narodne straže vdeleževali tudi kristjani. Naznanjuje se od ondod, da Turk spravlja na noge reservo 150 tisuč móž. V Carigradu je velika nezadovoljnost; zgube Karsa dolgo niso naznanili. — Rumuni, ki so undan Turku uzeli Orehovo (spačeno: Rahovo), zdaj poročajo na novo, da so po 2dnevnih bojih uzeli Turkom eno prav močnih vterjáv pri Grovec-u; 10 turških batalijonov je bežalo; general Rauch je določil bitvo. — Černogorci so uzeli precej zemlje med Škadarskim jezerom in jadranskim morjem. Poslednje boje so imeli ob cesti med Barom in Škadrom (Skutari). V poslednje mesto se jih bojé Turki, torej je naglo tje prišel Ahmed paša s Podgorice.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Fr. Andrejak gre s Černega verha za fajm. v Mozelj; č. g. Jan. Kuralt, nov. posv., v Černi verh.

V Terzaški škofiji: Č. g. Bersenda Janez pride za duh. pom. k D. M. Pomočnici v Terst; č. gosp. Petelin Anton za duh. pom. v Buzet.

Dobrotni darovi.

Za Kopoljske pogorelce v Dobropoljski fari: Iz št. Ožbalške fare č. g. Lor. Krištofiču 2 gl. 30 kr.

Za novo cerkev M. D. v Suši: Neka gospá 1 gl. v srebru.

Za afrikanski misijon: Ant. Malnar 1 gl. — Iz Zalega Loga 2 gl. 10 kr.

Za društvo sv. Leopolda: Ant. Malnar 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

J. D.: Ne enkrat, ampak večkrat smo že povedali, da se nič ne plačuje za to, kar kdo v „Danico“ dá; torej povejte, kaj je s poslanim gl.; če ne, ga dobijo reveži. Natis-kati pa si vsih vaših čudnih reči zavolj vas samih ne upamo; nekoliko bi se morebiti zamoglo.